ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΤΟΣ ΚΖ'.

ΑΡΙΘ. — 51

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ 1 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1906

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΚΑΤΑΒΑΛΛΟΜΕΝΗ

Καθ' ὅλον τὸ ὀθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργ. 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκ.. 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ..... 25

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Κολωνίας ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΣ (πρόεδρος)
† Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ (ταμίας)
† Ὁ ἀρχιτραμμ. της ἱερᾶς Συνόδου ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ἐπίτιμος διευθυντὴς καὶ συντάκτης ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Αὐτυκρατορικὴ εὐμένεια — Παράλογοι ἀξιώσεις τῆς βουλγαρικῆς Ἐξαρχίας — Διωγμὸς ὀρθοδόξων — Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά.

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΚΗ ΕΥΜΕΝΕΙΑ

Τῇ παρελθούσῃ τρίτῃ, 28 λήξαντος, μικρὸν μετὰ τὴν μεσημβρίαν, ἔτι συνεδριαζούσης τῆς ἱερᾶς Συνόδου, ὁ ἐν Παρισίοις πρεσβευτὴς τῆς Ὑψ. Πύλης ἐξοχ. Μουνὴρ πασᾶς, ἦλθεν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα, ἐντολὴν ἔχων αὐτοκρατορικὴν ὅπως ἀνακοινώσῃ τῷ παναγιωτάτῳ οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ ὑψηλὰς διαταγὰς τῆς Α. Α. Μ. τοῦ ἄνακτος.

Ὁ παρὰ τῇ κυβερνήσει τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας ἐξοχώτατος πρεσβευτὴς ἐγένετο δεκτὸς ἐν τῇ Μ. Πρωτοσυγκελλίᾳ, καὶ ἐκεῖθεν, μετὰ πολλῆς τιμῆς ἰδιαζούσης εἴς τε τὴν ὑψηλὴν αὐτοῦ ἀποστολὴν καὶ τὴν διπλωματικὴν περίνοιαν, ὡδηγήθη εἰς τὸ ἐπίσημον πατριαρχικὸν γραφεῖον, οὗ πρὸ τῆς εἰσόδου ὑπεδέξατο αὐτὸν ὁ παναγιώτατος οἰκουμενικὸς πατριάρχης, παρισταμένων καὶ τῶν σεβασμιωτάτων συνοδικῶν ἀρχιερέων, ἄρτι ληξάσης τῆς συνοδικῆς συνεδρίας.

Ἡ Α. Ἐξ. ὁ πρεσβευτὴς ἔμεινεν ἐν τῷ πατριαρχικῷ Γραφείῳ μετὰ τῆς Α. Θ. Π. συνδιαλεγόμενος ἐπὶ ὥραν καὶ πλέον, παρισταμένου καὶ τοῦ ἄρχοντος καπικεχαγιᾶ τῶν Πατριαρχείων.

Ἡ Α. Α. Μ. ὁ περινούστατος καὶ διορατικὸς ἡμῶν ἄναξ, οὗ τὸ ἄγρυπνον ὄμμα πάντα ἐφορῶν ἐποπτεύει πᾶν τὸ ἐν τῇ κραταιᾷ αὐτοκρατορίᾳ γινόμενον, ἠὐδόκησε νὰ διαβεβαιώσῃ διὰ τοῦ ἐξοχωτάτου Μουνὴρ πασᾶ τὴν ὑψηλὴν Αὐτοῦ καὶ ἐξιδιασμένην εὐαρέσκειαν καὶ ἐκτίμησιν τοῦ προσώπου τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, οὗ ἀναγνωρίζει τὰς ἐξόχους ἰδιότητας καὶ τὸν χαρακτῆρα καὶ τὰς ἀκραιφνῶς πιστὰς ὑπηρεσίας, ἃς ἐν ἀφοσιώσει καὶ ζήλῳ λελογισμένῳ προσφέρει πρὸς τε τὸ βασιλικὸν πρόσωπον, πρὸς τὸ ὑψηλὸν κράτος καὶ πρὸς τὸ ὑπὸ τὰ σκῆπτρα τῆς Α. Α. Μ. διατελοῦν πιστὸν ἑλληνικὸν γένος, ὧν ἕνεκα πλήρη κέκτηται τὴν αὐτοκρατορικὴν Αὐτοῦ εὔνοιαν καὶ ἐμπιστοσύνην.

Καὶ αἱ αὐτοκρατορικαὶ αὗται διαβεβαιώσεις καὶ ἀναγγελίαι καὶ ὁ τρόπος, καθ' ὃν ἐγένοντο, ὑπερβαίνουσι, καὶ κατὰ τὰς ἐπανειλημμένας ἐκφράσεις

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ІМЕНИКОВА

τοῦ ἐξοχωτάτου πρεσβευτοῦ, πᾶσαν προσδοκίαν, διατρανοῦσαι τὴν ὅλως ἰδιάζουσαν ταύτην καὶ πρωτοφανῆ τῆς ὑψηλῆς αὐτοκρατορικῆς εὐαρεσκείας ἐκδήλωσιν.

Τὸ δὲ πάντων περισπούδαστόν ἐστιν ὅτι ἡ Α. Α. Μ. ὁ φιλόλαος ἡμῶν ἄναξ ἐν τῇ πολλῇ μεγαθυμίᾳ Αὐτοῦ διεμήνυσε διὰ τοῦ ἐξοχωτάτου πρεσβευτοῦ τῇ Α. Θ. Π. τῷ οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ λόγους ἰδιαζόντως τιμιωτάτους καὶ ἐπαγγελίας περί τε τοῦ ἡμετέρου Πατριαρχείου καὶ περὶ τοῦ πιστοῦ γραικικοῦ ἔθνους, περὶ τῶν ἀναμφησβητήτων δικαίων τοῦ πρώτου καὶ περὶ τῆς καλῆς καὶ ἀνεπιλήπτου διοικήσεως τοῦ δευτέρου.

Ὁ μεγαλειότατος ἡμῶν ἄναξ πόθον διατρέφει δικαιότατον οὐ μόνον ἵνα μηδὲ κατ' ἐλάχιστον μειωθῶσι τὰ δίκαια καὶ τὸ γόητρον τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ἀλλ' ἐν πᾶσι διατηρήσωσι τὴν παλαίφατον αὐτῶν ἀρχὴν καὶ ἰσχύν, τὴν ἐμπεδωθεῖσαν καὶ κυρωθεῖσαν ὑπὸ τοῦ μεγάλου κατακτητοῦ Μεχμὲτ Β' καὶ τῶν εὐκλεῶν ἀπογόνων αὐτοῦ. Ἡ Α. Α. Μ. ὡς ἐπιφανὴς τοῦ θρόνου ἐκείνων διάδοχος, μέγας ἐν μεγάλοις βασιλεῦσι, τιμᾷ τὰς μεγάλας ἐκείνων ἀποφάσεις καὶ πράξεις καὶ τούτων ἐπαγγέλλεται τὴν ἀκριβῆ τήρησιν ὡς στοιχεῖον ἄριστον, ὡς θεμέλιον ἀρραγὲς τῆς τε καθόλου δόξης καὶ εὐημερίας καὶ τῆς ἐν γένει διοικήσεως τοῦ ὑψηλοῦ κράτους. Αἱ ἐπαγγελίαι αὗται ἰδιάζουσιν εὐεργετικῷ καὶ μεγαθύμῳ καὶ μεγαλεπηβόλῳ αὐτοκράτορι ἀγαπῶντι πάντας, ἀδιακρίτως φυλῆς καὶ θρησκεύματος, τοὺς ὑπηκόους Αὐτοῦ καὶ τὴν εὐημερίαν αὐτῶν θεμένῳ κύριον μέλημα καὶ σκοπὸν τῆς ἐπιφανοῦς αὐτοῦ βασιλείας.

Διὰ ταῦτα πάντα, τὰ κατὰ συντομίαν ἤδη κοινοποιούμενα καὶ γνωστὰ καθιστάμενα, λίαν θερμῶς ὁ παναγιώτατος οἰκουμενικὸς πατριάρχης τὴν ἄπειρον εὐγνωμοσύνην αὐτοῦ καὶ τοῦ πιστοῦ ἑλληνικοῦ γένους ἐξέφρασεν, ἀλλὰ καὶ τὰς σοφὰς καὶ σωστικὰς αὐτοκρατορικὰς ἐπαγγελίας ἀποδεχόμενος ὑπέδειξε διὰ μακρῶν καὶ πειστικῶν λόγων τὴν ἐπείγουσαν ἀνάγκην τῆς πραγματώσεως αὐτῶν.

Αἱ πατρικαὶ τοῦ φιλολάου ἄνακτος ἐπαγγελίαι καὶ διαβεβαιώσεις καὶ συμβουλαὶ εὗρον ἐπιδέξιον εἰσηγητήν, περὶ οὗ δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι ἡ Α. Ἐξ. ὁ Μουνὴρ πασᾶς ἐστιν ἔξοχος πολιτευτὴς καὶ θερμὸς πατριώτης, καὶ λειτουργὸς τοῦ Κράτους συνετώτατος. Ἱκανὰ θέματα κατὰ τὴν μετ' αὐτοῦ συνδιάλεξιν τῆς Α. Θ. Π. ἐθίγησαν, εἰς ἃ ποῦ μὲν ἦν ἡ συμφωνία θαυμαστὴ καὶ πλήρης, ποῦ δὲ συνδιαλλακτική.

Τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, πιστὸν εἰς τὰς ἀρχὰς αὐτοῦ, ἐμμένον εἰς τὰς παραδόσεις αὐτοῦ, πιστὸν εἰς τὸ καθῆκον τῆς ὑπακοῆς, ἅτε πνευματικὴ ἀρχὴ τῶν ὑπηκόων τῆς Α. Α. Μ., καὶ εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ φιλολάου ἄνακτος ἀφωσιωμένον, εἰς οὐδὲν ἕτερον ἀποβλέπει καὶ οὐδὲν ἕτερον ἐπιθυμεῖ, ἢ τὴν ἀλώβητον διαφύλαξιν καὶ συντήρησιν τῶν παλαιοτάτων δικαίων αὐτοῦ, τὴν τακτοποίησιν τῶν διαμφισβητουμένων, τὴν ἐμπέδωσιν αὐτῶν καὶ θεμελίωσιν, μεθ' ἃ τὴν ἀπρόσκοπτον αὐτοῦ καὶ κανονικὴν λειτουργίαν. Πρέπει δὲ νὰ μὴ ἀμφιβάλλῃ τις ὅτι τὸ Πατριαρχεῖον κατακρίνει καὶ πᾶσαν ἐνέργειαν ἐκτὸς τοῦ νόμου καὶ πάντα τὰ ἔκτροπα τὰ τείνοντα πρὸς διαταραξιν τῆς εἰρήνης, τῆς ἡσυχίας καὶ τῆς ἐννόμου ἐργασίας τῶν πιστῶν ὑπηκόων τῆς Α. Α. Μ. τοῦ ἄνακτος. Ὁ πολικὸς ἀστὴρ καὶ τὸ σύμβολον, εἰς ὃ διηνεκῶς ἀτενίζει, ἔστιν ἡ εὐνομία, ἡ τάξις καὶ ἡ εὐημερία τοῦ ὀρθοδόξου λαοῦ ἐν γένει ὑπὸ τὸ αὐτοκρατορικὸν τῆς Α. Μ. σκῆπτρον· ὡς ἀντίδωρον τῆς εὐμενείας, τῆς αὐτοκρατορικῆς στοργῆς καὶ τῆς πατρικῆς τοῦ ἄνακτος μερίμνης ὑπὲρ τῶν ὀρθοδόξων τοῦ Κράτους ὑπηκόων προσφέρει τὴν πίστιν καὶ τὴν ἀφοσίωσιν, ἐκ καθήκοντος, καὶ ἐπ' αὐτῇ καυχᾶται καὶ σεμνύνεται μετὰ τῶν ὑπ' αὐτοῦ ποιμαινομένων ὀρθοδόξων.

ΠΑΡΑΛΟΓΟΙ ΑΞΙΩΣΕΙΣ

ΤΗΣ ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΗΣ ΕΞΑΡΧΙΑΣ

Ζ'.

Ἐν τῇ σειρᾷ τῶν ὑπὸ τὸν ἀνωτέρω τίτλον ἄρθρων, πλειστάκις διετυπώθη ἡ ἰδέα ὅτι τὸ βουλγαρικὸν ζήτημα τὸ καταλῆξαν ἀτυχῶς, μετὰ μακρὰν κρίσιν, εἰς τὸ Σχίσμα καὶ εἰς τὰς ἐκ τούτου ἀπορρευσάσας λίαν λυπηρὰς συνεπείας, ὤφειλε τὴν γένεσιν καὶ ἐξέλιξίν του οὐχὶ εἰς τὴν ἐπίμονον ἄρνησιν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ὅπως ἱκανοποιήσῃ ἀπογρώντως τοὺς νομίμους πόθους καὶ εὐ-

χὰς τοῦ βουλγαρικοῦ λαοῦ, ὃν ἐπεθύμει νὰ διατηρήσῃ ὑπὸ τὸν ζυγόν του, δῆθεν—καθὰ δὲν ἔπαυσαν διασαλπίζοντες οἱ πολέμιοι αὐτοῦ—ἀλλ' εἰς ποικίλας ὀπισθολογιστικὰς διαθέσεις, οὐδὲν τὸ κοινὸν ἐχούσας πρὸς τὰ νόμιμα συμφέροντα τῶν Βουλγάρων, ἐξευρούσας δὲ τὴν πολιτικὴν τῆς προασπίσεως καὶ περιφρουρήσεως τούτων ὡς τὸ προσφυέστατον καὶ δεξιώτατον τῶν μέσων πρὸς παραπλάνησιν τῆς δημοσίας γνώμης καὶ ἐπίτευξιν, ἐπὶ καταπατήσει ἀλλοτρίων δικαίων, τῶν μυχίων ἐγωϊστικῶν τάσεων καὶ σχεδίων των, ὧν ἡ ἀποκάλυψις οὐδαμῶς συνέφερεν.

Ἀλλ' αἱ περὶ τούτων νύξεις, αἱ ἀκροθιγῶς καὶ παρεμπιπτόντως γενόμεναι, οὐδόλως ἐξαρκοῦσι βεβαίως πρὸς διαφώτισιν τοῦ ἀναγνώστου, τόσον ὡς πρὸς τὰ ἀληθῆ ἐλατήρια τὰ δημιουργήσαντα τὸ βουλγαρικὸν ζήτημα, ὅσον καὶ ὡς πρὸς τὸν πραγματικὸν σκοπὸν εἰς ὃν ἀπέβλεπον οἱ δημιουργοὶ καὶ πρόμαχοι καὶ συνδαυλισταὶ τούτου· ἐφ' ᾧ καὶ φρονοῦμεν ὅτι δὲν θὰ ἦτο ὅλως ἄσκοπον, ὅπως, ἐν εἴδει ἐπισφραγίσεως τῶν μέχρι τοῦδε λεχθέντων, ἀναπτύξωμεν σαφέστερόν πως, εἰ καὶ συντόμως, ὅσα περὶ τοῦ καιρίου τούτου σημείου ἐν τοῖς προηγηθεῖσιν ἄρθροις ὑπηνιξάμεθα.

Περὶ τὰ μέσα τῆς παρελθούσης ἑκατονταετηρίδος, ἐν τῇ μεγάλῃ ὀρθοδόξῳ Αὐτοκρατορίᾳ τοῦ Βορρᾶ, φιλοπάτριδες ἄνδρες, ἀνύψωσαν εἰς περιωπὴν δόγματος τὴν ἰδέαν τῆς ἐν τῷ κόσμῳ ἐπικρατήσεως τῆς μεγάλης καὶ πολυκλάδου σλαβικῆς φυλῆς. Ἐνισχυθείσης δέ, ὡς ἐκ τῶν πολιτικῶν γεγονότων, παρ' αὐτοῖς τῆς πεποιθήσεως ὅτι ἡ ἠθικὴ ἐπικράτησις ἔδει νὰ προηγηθῇ πάσης ἄλλης, προέβησαν, τῷ 1857, ἐν Μόσχᾳ, εἰς τὴν ἵδρυσιν Σωματείου ἔχοντος τὸν προορισμὸν τοῦτον, ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ ὁποίου ἐτάχθη ὁ περιώνυμος δημοσιογράφος τῆς ἐποχῆς ἐκείνης Κατκώφ. Τὸ Σωματεῖον τοῦτο ταχέως ἀνδρωθέν, ἠθικῶς τε καὶ ὑλικῶς, διηρέθη εἰς πέντε τμήματα, ἐξ ὧν τὸ τῆς Ὁδησσοῦ ἀνέλαβε τὴν παρὰ τῷ βουλγαρικῷ λαῷ δράσιν, τοῦ τῆς Πετρουπόλεως ἐπιφυλάξαντος, ἐν τῇ σφαίρᾳ τῆς ἰδίας ἐνεργείας, τὰς ἐν τῇ Ὀθωμανικῇ Αὐτοκρατορίᾳ ὀρθοδόξους Ἐκκλησίας καὶ μονάς. Ἀποτέλεσμα τῆς δράσεως τοῦ Σωματείου τούτου ὑπῆρξεν ἡ ἵδρυσις «ἀναγνωστηρίων» μὲν ἐν Ρουχτσουκίῳ, Βιδδύνῃ, Τούλτσῃ, Βάρνῃ, Τορνόβῳ, καθὼς καὶ ἔν τισι μοναῖς τοῦ Ἄθω, Λεσχῶν δὲ ἐν Κωνσταντινουπόλει, Ἀδριανουπόλει, Φιλιππουπόλει, Θεσσαλονίκῃ, Βιτωλίοις, κτλ.

Καὶ ἐφ' ὅσον μὲν αἱ τοιαῦται ἐνέργειαι περιωρίζοντο εἰς τὴν ἐγκέντρισιν καὶ ἀφύπνισιν τοῦ ἐθνικοῦ αἰσθήματος παρὰ τοῖς νοτίοις Σλαύοις, ἐντὸς τοῦ κύκλου τῶν χωρῶν ἐφ' ὧν οὗτοι ἔδρασαν καὶ ἐπεκράτησαν ἄλλοτε καὶ ἔνθα ἀποτέλουν τὴν πλειοψηφίαν τῶν κατοίκων, οὐδὲν θὰ ἐδικαιοῦτο τις νὰ ἀντείπῃ· ἀλλ', ἀτυχῶς, αἱ βλέψεις καὶ ἀξιώσεις προέβησαν πολὺ περαιτέρω, περιλαβοῦσαι καὶ τὸ μέγιστον μέρος τῶν ἐντεῦθεν τοῦ Αἵμου χωρῶν, ἐφ' ὧν ἡ σλαβικὴ ἐπικράτησις θὰ ἀπετέλει ἀδίκημα καὶ ὑφαρπαγὴν ἀλλοτρίων δικαίων. Καταλληλότεροι δὲ πρὸς πραγματοποίησιν τῆς ἐπικρατήσεως ἐπὶ τῶν χωρῶν τούτων, ἐκρίθησαν οἱ Βούλγαροι.

Πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ ἀποτελέσματος τούτου, κατεβλήθη προηγουμένως ἡ δέουσα μέριμνα πρὸς ἀφύπνισιν τοῦ βαθέος ὑπνώττοντος ἐθνικοῦ αἰσθήματος τούτων, ἀφέθησαν δὲ νὰ ἀποπλανηθῶσι καὶ νὰ ὑπεκκαυθῇ τὸ κατὰ τῶν Ἑλλήνων καὶ τοῦ Οἰκουμ. Πατριαρχείου μῖσος των διὰ τῶν μύθων τοῦ Βενελίνου, τοῦ Ράκοβσκη κτλ. ὧν ἐμνήσθημεν ἐν προηγουμένῳ ἄρθρῳ, ὅτι δηλ. οἱ Βούλγαροι ἦσαν ὁ ἀρχαιότατος τῶν λαῶν τῆς χερσονήσου τοῦ Αἵμου, ἐλθὼν ἐν αὐτῇ ἀπὸ τῆς προϊστορικῆς ἐποχῆς ὑπὸ τὸ ὄνομα Πελασγῶν καὶ εἶτα Ἰλλυριῶν, καὶ ὅτι ὁ μικρὸς ὀρεινὸς ἑλληνικὸς λαός, διὰ καταχθονίων μέσων, ἀπεγύμνωσεν αὐτοὺς τῶν τε πολιτικῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν ἱστορικῶν αὐτῶν δικαίων. Τούτου γενομένου, ὑπεκινήθησαν οὗτοι κατὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, διατυπώσαντες τὴν ἀξίωσιν ἐπὶ μυρίαις, ἀβασίμοις ὡς τὸ πολύ, προφάσεσι, τῆς ἐκκλησιαστικῆς αὐτῶν χειραφετήσεως. Ἐπεζητήθη δὲ ἡ ἐκκλησιαστικὴ αὐτῶν χειραφέτισις ἁπλῶς πρὸς προπαρασκευὴν τοῦ πολιτικοῦ ἐδάφους, καὶ ὅπως, ὅτε κατόπιν θὰ ἐτίθετο ἐπὶ τοῦ τάπητος τὸ ζήτημα τῆς πολιτικῆς αὐτῶν χειραφετήσεως, ὡς βάσις τοῦ καθορισμοῦ τῶν ὁρίων των τεθῶσι τὰ ὅρια τῆς ἀναγνωρισμένης ἐκκλησιαστικῆς αὐτῶν δικαιοδοσίας. Ὡς ἐκ τούτου, ἤρ-

ξαντο τῆς διατυπώσεως τῶν ἀξιώσεων αὐτῶν τὸ κατ' ἀρχὰς ὑπούλως· ἐφ' ὅσον δὲ ἔβλεπον τὴν Ἐκκλησίαν Κωνσταντινουπόλεως ἐνδίδουσαν, χάριν τῆς συνδιαλλαγῆς καὶ τῆς εἰρήνης, κατὰ τοσοῦτον βαθμηδὸν οἱ Βούλγαροι, ἐπὶ μᾶλλον ἀδιάλλακτοι καὶ ἀποκαλύπτοντες τὸν πραγματικὸν τοῦ κινήματος σκοπόν, ἐπεξέτεινον τὰς ἀξιώσεις των καὶ, τέλος, ἀπήτησαν τὴν ὑπὸ τὴν αὐτόνομον ἐκκλησιαστικήν των δικαιοδοσίαν ὑπαγωγὴν τοῦ μεγίστου μέρους τῆς Θράκης καὶ Μακεδονίας.

Προλείανσις λοιπὸν τοῦ ζητήματος τοῦ καθορισμοῦ τῶν μελλοντικῶν βουλγαρικῶν ὁρίων, ἐξασφαλιζομένης τῆς ἐπεκτάσεως αὐτῶν ἐπὶ τοῦ μεγίστου μέρους τῆς χερσονήσου τοῦ Αἵμου, μέχρι σχεδὸν τῆς Πίνδου καὶ τοῦ Ὀλύμπου, διὰ τῆς ἐκχωρήσεως αὐτοῖς τῆς ἐκκλησιαστικῆς δικαιοδοσίας ἐπὶ τῶν χωρῶν τούτων· ἰδοὺ τὸ καθαρῶς πολιτικὸν σχέδιον τὸ ἐπιδιωχθὲν ὑπὸ τὸ πρόσχημα τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ βουλγαρικοῦ ζητήματος, καὶ ὁ λόγος διὰ τὸν ὁποῖον οὗτοι, χειραγωγούμενοι ὑπὸ τῶν μεντόρων των, ἀπέκρουσαν πᾶσαν λογικὴν τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ζητήματος λύσιν, ἐξωθήσαντες σκληροτραχήλως τὰ πράγματα μέχρι τοῦ Σχίσματος, δι' οὗ ἤλπισαν ὅτι θὰ ἐπετύγχανον ὅτι δὲν συγκατετέθη νὰ χορηγήσῃ αὐτοῖς, ἐπὶ προφανεῖ ἀδικίᾳ ἄλλων, τὸ Οἰκουμενικὸν Πανριαρχεῖον. Τὰ δὲ ράγδην ἐπελθόντα, ἓξ μόλις ἔτη μετὰ τὴν ἀνακήρυξιν τοῦ Σχίσματος, πολιτικὰ γεγονότα καὶ ἡ συνθήκη τοῦ ἁγίου Στεφάνου, πρόκεινται περιφανεῖς ἀκαταγώνιστοι ἀποδείξεις τῆς ἀκριβείας τῶν λεγομένων μας.

Φύσει λοιπὸν τὸ βουλγαρικὸν ζήτημα ἦτο ἀκανθωδέστατον καὶ ἄγαν δυσχεροῦς λύσεως. Ἀλλ' ὡς εἰ μὴ ἤρκουν αἱ ἐκ τῆς οὐσίας αὐτοῦ ἐκπηγάζουσαι μέγισται δυσκολίαι, προσετέθησαν καὶ ἕτεραι, προερχόμεναι ἐξ αὐτοκλήτων ἐπικούρων, συνδαυλιζόντων τὰ μίση καὶ χυνόντων ἔλαιον ἐπὶ τῆς πυρᾶς, φαινομενικῶς μὲν ὑπὲρ τῶν Βουλγάρων, πράγματι δὲ ὅπως ἀγρεύσωσιν ἐν τοῖς τεθολωμένοις ὕδασι, πρὸς κορεσμὸν τῆς ἰδίας ἐμπαθείας, ἢ πλήρωσιν τῶν πόθων των. Τίνες δὲ οὗτοι;

Γεγονὸς ἱστορικὸν πανθομολογούμενον τυγχάνει ὅτι, ἡ ἐπὶ τῶν νεωστὶ εἰς τὸν χριστιανισμὸν προσελθόντων Βουλγάρων ἐκκλησιαστικὴ δικαιοδοσία, ἐγένετο ὁ λανθάνων πραγματικὸς λόγος τῆς κατὰ τὴν Θ' ἑκατονταετηρίδα συρράξεως μεταξὺ τῶν Ἐκκλησιῶν τῆς Παλαιᾶς καὶ Νέας Ρώμης, ἐπὶ τοῦ πάπα Νικολάου καὶ τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Φωτίου, συρράξεως ἐξ ἧς προέκυψε τὸ ῥῆγμα, τὸ καταλῆξαν βραδύτερον εἰς τὸν πλήρη χωρισμὸν τῶν Ἐκκλησιῶν Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως· πασίγνωστα δ' ἐπίσης τυγχάνουσι τὰ αἰσθήματα καὶ αἱ διαθέσεις, τὰς ὁποίας, ἡ Ἐκκλησία τοῦ παρὰ τῶν Τίβεριν Πρωθιεράρχου, δὲν ἔπαυσε τρέφουσα καὶ ἐκδηλοῦσα ἐμπράκτως, ἐν πάσῃ προσφόρῳ περιστάσει, πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ παρὰ τὸν Βόσπορον ἐν Χριστῷ ἀδελφοῦ του. Διό, τὸ ἄκουσμα τῆς πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν Κωνσταντινουπόλεως διενέξεως τῶν Βουλγάρων, ἀντήχησεν εἰς τὰ ὦτα τοῦ καθολικοῦ κλήρου ὡς πανευφρόσυνον ἄγγελμα, ἀμέσως δὲ ἐτέθησαν εἰς ἐνέργειαν πάντα τὰ μέσα πρὸς ἐπιδείνωσιν τῆς διενέξεως καὶ τελείαν ἀποξένωσιν τῶν Βουλγάρων ἀπὸ τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκλησίας, ἐπ' ἐλπίδι ὅτι θὰ ἔπιπτον οὗτοι εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ παπισμοῦ καὶ οὕτω θὰ ἐπετυγχάνετο τὸ πρὸ χιλιετίας ναυαγῆσαν σχέδιον. Ὁ ἐν τῇ βασιλευούσῃ λοιπὸν ὑπὸ καθολικῶν ἐμπνεόμενος τύπος, προσελθών, αὐτοκλήτως, ἐπίκουρος τοῦ βουλγαρικοῦ, ἤρξατο τοῦ δηλητηριασμοῦ τῶν πνευμάτων.

«Ὁποιαδήποτε καὶ ἂν ἦναι ἡ λύσις ἡ μέλλουσα νὰ ἐξέλθῃ ἀπὸ τοῦ Φαναρίου—ἐνέπτυστεν, ἐν σειρᾷ ἄρθρων, ἡ ἐφημερὶς Turquie—εἴτε τώρα εἴτε μετὰ ταῦτα, ἐπειδὴ δὲν θὰ βασίζηται ἐπὶ τοῦ δικαίου, δὲν θέλει εὐχαριστήσει τοὺς Βουλγάρους· περὶ τούτου δὲ εἶνε πεπεισμένοι πάντες οἱ προκριτώτεροι καὶ συνετώτεροι τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει Βουλγάρων. Ἐὰν οἱ Βούλγαροι ἐγνώριζον τὴν ἐκκλησιαστικὴν των ἱστορίαν, ἤθελον κατανοήσει ὅτι ἡ συνδιαλλαγὴ καὶ ἕνωσις μετὰ τοῦ κλήρου τοῦ Φαναρίου οὐδὲν ἄλλο εἶναι ἢ μία φαντασία· καὶ ὅμως ὀλίγιστοι ὑπάρχουσι μεταξὺ αὐτῶν σπουδάσαντες τὴν ἐθνικὴν των ἱστορίαν καὶ τὴν τῶν ἄλλων ἐθνῶν· διὰ τοῦτο καὶ τὰ μαθήματα τῶν προγόνων των περὶ τῆς γραικικῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ ἀνατροφῆς, τῆς γραικικῆς ἠθικῆς, τῆς γραικικῆς ματαιότητος, τῆς γραικικῆς μισανθρωπίας, μένουσιν ἀνωφελῆ καὶ ἄκαρπα. Ἐν τοιαύτῃ θέσει εὑρισκόμενος ὁ δημοσιογράφος, ἅπαντᾷ δυσχερείας ὅπως εἰσαγάγῃ τὸν λαὸν τοῦτον εἰς τὴν ὁδὸν τῶν

ἀληθινῶν αὐτοῦ συμφερόντων. Ἐὰν τῷ εἴπωσι τὴν ἀλήθειαν, δὲν πιστεύει καὶ μάλιστα καταδιώκει καὶ τὸν συμβουλεύοντα· μένει λοιπὸν νὰ διδάξῃ αὐτοὺς τὴν ἀλήθειαν αὐτὴ ἡ ἰσχὺς τῶν πραγμάτων».

Οὕτως συνοψίζουσα τὰς ζιζανιακὰς εἰσηγήσεις τοῦ καθολικοῦ τύπου, ἡ βουλγαρικὴ ἐφημερὶς «Χρόνος» ἐπεῖγε: «Γνωστῆς οὔσης τῆς πηγῆς ἐξ ἧς ἡ ἐφημερὶς αὕτη ἀρύεται τὰς ἐμπνεύσεις της, ὡς ἐκδιδομένη ἐκ τοῦ Δυτικοῦ μοναστηρίου τοῦ ἁγίου Βενεδίκτου, δὲν ἀπαιτεῖται πολλὴ σκέψις διὰ νὰ ἐννοήσῃ τις ὅτι ἡ «Turquie», λέγουσα τὰ ἀνωτέρω, ὑπονοεῖ καὶ συνιστᾷ διὰ πλαγίου τρόπου εἰς τοὺς Βουλγάρους τὸν Οὐνιτισμόν».

Ὑπὸ τὸ αὐτὸ καταχθόνιον πνεῦμα ἐξηρέθιζον τοὺς Βουλγάρους, ἡ ὑπὸ δυτικοῦ ἱερέως ἐκδιδομένη ἑλληνογαλλικὴ ἐφημερὶς «*L'Esprit*» ἡ *Presse d'Orient*, ἡ *Courrier d'Orient* καὶ ἐν γένει ἅπασαι αἱ παρὰ δυτικῶν κληρικῶν ἐμπνεόμεναι ἐφημερίδες.

Παραλλήλως πρὸς τὴν τοιαύτην δι' ἄρθρων ἐνέργειαν ἔβαινε καὶ ἡ δι' ἔργων. Κατὰ τὸ 1860, ἐξαφθέντων εἰς ἄκρον τῶν πνευμάτων μεταξὺ Ἑλλήνων καὶ Βουλγάρων ἐν τῇ κωμοπόλει Κιλκισίῳ τῆς ὑπὸ τὴν Μητρόπολιν Θεσσαλονίκης ἐπισκοπῆς Πολυανῆς, καί τινων ἐκ τῶν Βουλγάρων κατοίκων ἀπειλησάντων, ἐν στιγμῇ ἄκρου ψυχικοῦ ἀναβρασμοῦ, ὅτι θὰ προσήρχοντο εἰς τὸν πάπαν, ὁ προϊστάμενος τῶν Λαζαριστῶν τῆς προμνησθείσης μονῆς τοῦ ἁγίου Βενεδίκτου Μπουρέ, ἔσπευσε νὰ μεταβῇ αὐτόσε ὅπως ἐκμεταλευθῇ τὴν περίστασιν καὶ, ὑποσχόμενος τοῖς Βουλγάροις τὴν, **ἐν παντὶ**, γαλλικὴν προστασίαν, κατώρθωσε νὰ προσηλυτήσῃ εἰς τὸν Οὐνιτισμὸν 100 περίπου οἰκογενείας μετὰ ἓξ ἱερέων.

Ἡ ἐπιτυχία τοῦ κινήματος τούτου, ταῦ φέροντος **«πολιτικὸν μᾶλλον ἢ θρησκευτικὸν χαρακτῆρα»** καθὰ ἔγραψε πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν ὁ μεταβὰς ὡς Ἔξαρχος ἐπίσκοπος Μακαριουπόλεως Ἰλαρίων (ὁ μετὰ μικρὸν ἀποσκιρτήσας ἀπὸ τῆς Ἐκκλησίας καὶ γενόμενος πρῶτος ἀρχηγὸς τῆς Ἐθνικῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας), προύκαλεσεν ἕτερα παρομοίας φύσεως. Τῇ 18 Δεκεμβρίου 1860, πέντε ἱερεῖς Βούλγαροι μετὰ ἑκατοντάδος λαϊκῶν, προσῆλθον εἰς καθολικὸν ναὸν τοῦ Γαλατᾶ, ἔνθα ἐπισήμως ἀνεγνώθη παρ' αὐτῶν ἔγγραφος ὁμολογία (ἑλληνιστί, βουλγαριστὶ καὶ γαλλιστὶ συντεταγμένη) τῆς προσελεύσεώς των εἰς τὴν παπικὴν Ἐκκλησίαν. Ἡ ὁμολογία αὕτη ἀπεστάλη εἰς τὸν πάπαν ὅστις ἀπήντησε «**μετ' ἀπείρου ἀγαλλιάσεως, καὶ εὐχόμενος ἵνα ἀποδοθῶσιν αὐτῷ, ὅσον τάχιον, τὰ μέλη τοῦ εὐγενοῦς βουλγαρικοῦ ἔθνους**»· ἀμέσως δὲ ἤρχισεν ἡ διοργάνωσις τῆς Οὐνιτικῆς βουλγαρικῆς κοινότητος ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ ἀρχιμανδρίτου Ἰωσὴφ Σοκόλσκη. Μετ' ὀλίγον, ὁ Σοκόλσκης, μεταβὰς εἰς Ρώμην, τῇ συνοδείᾳ τοῦ μνημονευθέντος προϊσταμένου τῶν Λαζαριστῶν, ἐχειροτονήθη ὑπὸ τοῦ πάπα Οὐνίτης Ἀρχιεπίσκοπος πάντων τῶν Βουλγάρων καὶ, ἐπανακάμψας εἰς Κωνσταντινούπολιν. ἔλαβε καὶ Βεράτιον ἀναγνωρίζον αὐτῷ τὴν ἰδιότητά του ταύτην· ἐπλουτίσθη δὲ καὶ διὰ δημοσιογραφικοῦ ὀργάνου τῆς «Βουλγαρίας».

Συγχρόνως, ἀπόστολοι Οὐνῖται διέτρεχον τὰς ἐπαρχίας, φέροντες ἐγκυκλίους ἐπιστολὰς τῆς **Οὐνιτικῆς βουλγαρικῆς** μητρὸς Ἐκκλησίας πρὸς τοὺς ἀπανταχοῦ Βουλγάρους προσκαλούσας αὐτοὺς εἰς τὴν **Οὐνίαν**· ἱερεὺς δὲ Βούλγαρος Οὐνίτης ἔπηξεν ἐν Ἀδριανουπόλει Οὐνιτικὴν παρασυναγωγὴν μετὰ 148 ὀπαδῶν. Καὶ ναὶ μὲν, οἱ ἐχεφρονέστεροι τῶν Βουλγάρων, ἀνανήψαντες ἐνώπιον τοῦ Οὐνιτικοῦ κινδύνου, ἔσπευσαν νὰ παρεμποδίσωσι τὴν περαιτέρω ἐξάπλωσιν τοῦ κινήματος, ἀποκηρύξαντες τοὺς προσηλυτισθέντας· αὐτὸς μάλιστα ὁ νέος Οὐνίτης Ἀρχιεπίσκοπος Σοκόλσκης ἀποτείνας ἔγγραφον τοῖς ὁμοφύλοις αὐτοῦ ὅπως μὴ δίδωσι πίστιν ταῖς ὑποσχέσεσι τοῦ παπισμοῦ, ἀπῆλθεν εἰς Ρωσσίαν καὶ τὸ παράδειγμα αὐτοῦ ἠκολούθησαν οἱ πλεῖστοι τῶν Βουλγάρων κληρικοί τε καὶ λαϊκοί, ἀποπτύσαντες τὴν Οὐνίαν καὶ δι' ἐγγράφου παραινέσεως συστήσαντες τοῖς ὁμογενέσιν αὐτῶν ὅπως προφυλάττωνται ἀπὸ τῶν ἰδεῶν τῆς ἐφημερίδος «Βουλγαρίας» διότι συντάκται αὐτῆς εἰσὶν οἱ Ἰησουῖται τοῦ ἁγίου Βενεδίκτου . . . . μετὰ μικρὸν δὲ ἔπαυσεν ἐκδιδομένη καὶ ἡ ἐφημερὶς αὕτη. Ἀλλὰ λείψανά τινα τοῦ Οὐνιτισμοῦ παρέμειναν καὶ παραμένουσιν ἄχρι τῆς σήμερον ἔν τε Ἀδριανουπόλει καὶ ἐν Κιλκισίῳ, ἐν τῇ πρώτῃ μὲν ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν Πολωνῶν καθολικῶν κληρικῶν, ἐν Κιλκισίῳ δὲ ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῶν ἐν Βιτω-

λίοις ἀπὸ τοῦ 1858 ἐγκαταστάντων Λαζαριστῶν, οἵτινες δὲν ἔπαυσαν τὰς κατὰ τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας μηχανορραφίας, ἐπὶ τῇ ὡρᾷ ἰδέᾳ ὅτι διὰ τῆς ἐξοντώσεως αὐτῆς θὰ κατεπολεμεῖτο ἡ σλαβικὴ Αὐτοκρατορία τοῦ Βορρᾶ. Μὴ θεωροῦντες μάλιστα ἐπαρκῆ καὶ ἀποτελεσματικὸν τὸν προσηλυτισμὸν τῶν Βουλγάρων, ἐγένοντο οἱ κύριοι ὑποκινηταὶ καὶ τοῦ Κουτσουβλαχικοῦ κινήματος, τοῦ προϊσταμένου αὐτῶν *Faverial* συνεταιρισθέντος μετὰ τοῦ περιβοήτου Μαργαρίτου καὶ ὑποβοηθήσαντος ἰσχυρῶς τὴν ἵδρυσιν ρουμανικῶν σχολῶν, ἐγκαταστήσαντος δὲ, ἐν αὐτῇ τῇ μονῇ τῶν Λαζαριστῶν, ἐν Βιτωλίοις, τετράτακτον ρουμανικὸν γυμνάσιον, ἐν τῷ ὁποίῳ, αὐτὸς ὁ δυτικὸς ἱερεὺς *Faverial*, ἐπεφύλαξεν ἑαυτῷ **τὴν παροχὴν τῆς θρησκευτικῆς διδασκαλίας εἰς τοὺς ὀρθοδόξους Κουτσοβλάχους!!**

Ὡς νὰ μὴ ἤρκουν δὲ καὶ ἡ τοσαύτη σύγχυσις καὶ ταραχὴ, ἀνεφάνη ἐν τῷ μέσῳ, πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ χαώδους κυκεῶνος, καὶ νέα θρησκευτικὴ προπαγάνδα, ἐπιζητοῦσα νὰ προσελκύσῃ πρὸς ἑαυτὴν, ὡς ἀδέσποτα πρόβατα, τὸν τλήμονα βουλγαρικὸν λαόν· αὕτη δὲ ἦτο ὁ Προτεσταντικὸς Προσηλυτισμὸς, συντελέσας καὶ αὐτὸς, τὸ κατὰ δύναμιν, πρὸς δηλητηρίασιν τῶν πνευμάτων. Οὕτως, ἡ ἐν Κωνσταντινουπόλει «**Ἑταιρία τῆς Εὐαγγελικῆς συμμαχίας**» διεκήρυττεν ἐπισήμως, τῇ 10 Φεβρουαρίου τοῦ 1861, διὰ τοῦ «*Courrier d' Orient*» ὅτι ἐξέφρασε πρὸς τοὺς Βουλγάρους τὰς » διακαεῖς συμπαθείας αὐτῆς **διὰ τοὺς ἀγῶ-**
» **νας οὓς καταβάλλουσι πρὸς ἐπίτευξιν**
» **τῆς ἐκκλησιαστικῆς αὐτῶν χειραφετή-**
» **σεως, διαβεβαιοῦσα αὐτοὺς ὅτι θέλει**
» **παντὶ σθένει τοὺς συνδράμει, ὅπως τύχω-**
» **σι τοῦ ποθουμένου».** Ἅμα δὲ προτεσταντικαὶ σχολαὶ ἀνέθορον, ὡς μήκυτες, ἐνταῦθά τε καὶ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις, οἷον Τορνόβῳ, Σούμλᾳ κτλ. . .

Εἶναι λοιπὸν ἀπορίας ἄξιον, ἂν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ δεινοῦ τούτου σάλου καὶ τῆς πλεκτάνης τῶν μηχανορραφιῶν, ἐπί τε τῆς σκηνῆς καὶ ἐν τοῖς παρασκηνίοις, ἡ νηφαλιότης καὶ ἡ σύνεσις ἐξέλιπον, τὰ δὲ βουλγαρικὰ πράγματα, ἀπὸ βιαιότητος εἰς βιαιότητα, κατέληξαν εἰς τὸ οἰκτρὸν κατάντημα τοῦ **Σχίσματος;**

Τσάρεγραδ έ νάσσ· (ἡ πόλις τῶν Καισάρων ἡμῖν ἀνήκει). Ἡ ἐπωδὸς αὕτη τοῦ γνωστοτάτου δημοφιλοῦς βουλγαρικοῦ ἄσματος, ἀποτελεῖ τὴν δάδα τὴν διαφωτίζουσαν ἁπάσας τὰς σκοτεινὰς πτυχὰς τοῦ ὅλου βουλγαρικοῦ ζητήματος.

Οὐχὶ, λοιπὸν, ἁπλῆ ἐκκλησιαστικὴ αὐτονομία διὰ τῆς ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τοῦ «ἑπαχθοῦς ζυγοῦ τοῦ Φαναριωτικοῦ κλήρου», οὗτινος διεξετραγωδοῦντο, *urbi et orbi* αἱ παντοειδεῖς, δῆθεν, καταχρήσεις, οὐχὶ ἡ ἐξασφάλισις τῆς χρήσεως τῆς ἰδίας γλώσσης ἔν τε τῷ ναῷ καὶ τῇ σχολῇ,—ἣν χρῆσιν, ἐν ἰσχύϊ οὖσαν, οὐδεὶς παρεκώλυεν ἢ ἠρνεῖτο αὐτοῖς,—ἀλλ' ἕτερόν τι, ριζικῶς διάφορον τούτου καὶ ὅλως πολιτικῆς φύσεως, ἡ διὰ τῶν Βουλγάρων σλαυϊκὴ ἐπικράτησις ἐφ' ἁπάσης τῆς χερσονήσου τοῦ Αἵμου, ἰδοὺ τὸ Ἄλφα καὶ τὸ Ὠμέγα, ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος τοῦ ὅλου βουλγαρικοῦ ζητήματος. Ἐπομένως, παρὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἐπεζητεῖτο, διὰ πάντων τῶν ἐκβιαστικῶν μέσων, οὐχὶ ἡ πλήρωσις νομίμου τινὸς ἢ κανονικοῦ πόθου, ἀλλ' ὅπως τοῦτο, **ἐξερχόμενον τοῦ κύκλου τῆς ἰδίας ἀποστολῆς καὶ ἁρμοδιότητος,** χρησιμεύσῃ, ἀσυναισθήτως ἢ μὴ, ὡς ἑτεροκίνητον ὄργανον τῆς πραγματοποιήσεως ὑπερφιάλων φυλετικῶν ὀνειροπολήσεων, ἐξασφαλίζον εἰς μίαν φυλὴν, τὴν βουλγαρικὴν, τὴν ὁριστικὴν ἐπικράτησιν ἐπὶ χωρῶν, ἐφ' ὧν αὕτη οὐδὲν ὑπέροχον ἀποδεδειγμένον δικαίωμα ἐκέκτητο. Ἀκριβῶς, καθ' ὃν τρόπον ἐπιζητεῖται ἐκβιαστικῶς, τανῦν, παρ' αὐτοῦ, ὅπως, ὑπεῖκον εἰς τὰ κελεύσματα τῶν μεγαλοπραγμόνων ἐκεῖθεν τοῦ Ἴστρου πολιτευτῶν, κοπτομένων δι' ὀλίγους ἀργυρωνήτους ρουμανίζοντας «διὰ μίαν δράκα Κουτσοβλάχων», καθὰ ἐξεφράσθη ἐσχάτως περὶ αὐτῶν ἐν τῇ Σοβράνιε ὁ βούλγαρος πρωθυπουργὸς, συντελέσῃ εἰς τὴν, ἐκ τοῦ μὴ ὄντος, δημιουργίαν ρουμανικῆς ἐν Μακεδονίᾳ φυλῆς.

Ἀλλ' ἦτο ποτὲ δυνατὸν ἡ Ἐκκλησία Κωνσταντινουπόλεως, ἡ πρώτη αὕτη Καθέδρα τῆς Ὀρθοδοξίας, νὰ συμπράξῃ εἰς τὸν ἐκβουλγαρισμὸν τῆς χερσονήσου τοῦ Αἵμου, ἐπὶ θυσίᾳ τῶν ἀναφαιρέτων καὶ ἀπαραγράπτων δικαίων ἄλλων φυλῶν, τὰς ὁποίας οἱ Βούλγαροι ἐξάπαντος, θᾶττον ἢ βράδιον θὰ ἀποπειρῶντο νὰ ἀφομοιώσωσι πρὸς ἑαυτοὺς διὰ τῆς μεθόδου τὴν ὁποίαν ἐφαρμόζουσιν, ἀπὸ τοῦ 1903 μὲν τὰ κομιτάτα ἐν Θράκῃ καὶ Μακε-

δονίᾳ, ἐφήρμοσαν δὲ ἐφέτος, τῇ συνενοχῇ αὐτῆς ταύτης τῆς βουλγαρικῆς κυβερνήσεως, ἐν Βουλγαρίᾳ καὶ Ἀνατολικῇ Ρωμυλίᾳ; Τοῦτο δὲ πράττουσα δὲν θὰ ἐφωρᾶτο μεροληπτικῶς πολυτευομένη καὶ φυλετίζομένη;

Καὶ ἤδη εἰς τὸν ἀμερόληπτον ἀναγνώστην, εἰς ὃν παρέσχομεν, φρονοῦμεν, πάντα τὰ ἀπαιτούμενα στοιχεῖα, ἀπόκειται νὰ κρίνῃ ἂν τὸ βουλγαρικόν ζήτημα ἐδημιούργησαν θρησκευτικοὶ λόγοι καὶ παράλογος ἐπιμονὴ τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως, ἢ ὑπερίαλοι πολιτικαὶ βλέψεις πρὸς βουλγαρικὴν ἐπικράτησιν ἐφ' ἁπάσης τῆς χερσονήσου τοῦ Αἵμου, ἐπὶ καταπατήσει τῶν δικαίων ἄλλων· συνεπῶς δὲ καὶ ὁποίας ἐκτιμήσεως δικαιοῦνται νὰ τύχωσιν αἱ ἀξιώσεις τῆς βουλγαρικῆς Ἐξαρχίας, αἱ ἐν τοῖς πρὸς τὴν Υ. Πύλην ἐγγράφοις αὐτῆς διατυπούμεναι, δι' ὧν, ὑπὸ φαινομενικῶς μόνον, διάφορον μορφήν, ἐξακολουθεῖ ἐπιδιωκομένη ἡ εἰς αἴσιον τέρμα διεκπεραίωσις τοῦ αὐτοῦ πολιτικοῦ σχεδίου.

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΞΕΝΟΥ ΤΥΠΟΥ.

Ὁ «Ἐκκλησιαστικὸς Ἀγγελιαφόρος», ὄργανον τῆς Θεολογικῆς Ἀκαδημίας τῆς Πετρουπόλεως, ἐν τῷ φύλλῳ αὐτοῦ τῆς 9 Νοεμβρίου, γράφει ἀναφορικῶς πρὸς τὸ εἰς τὴν Υ. Πύλην ὑποβληθὲν τακρίριον τοῦ Ἐξάρχου τῶν Βουλγάρων τάδε:

«Ἀνάγκη νὰ λεχθῇ ὅτι τὸ ὑποβληθὲν ὑπὸ τοῦ Ἐξάρχου τῇ Πύλῃ τακρίριον δὲν διακρίνεται ἐπὶ τελείᾳ καὶ παντομερεῖ τοῦ θέματος διεξακριβώσει, ἐν τῷ μέρει δ' ἐκείνῳ, ἐν ᾧ παρεμπέμπει εἰς τοὺς ἐκκλησιαστικοὺς κανόνας πρὸς ὑποστήριξιν τῆς περὶ Συνόδου καὶ Συμβουλίου ἀξιώσεως καὶ ποιεῖται ἔκκλησιν εἰς τὸ Σουλτανικὸν Φιρμάνιον τὸ ἀναγνωρίζον τῇ Βουλγαρικῇ Ἐκκλησίᾳ τὸ δικαίωμα τῆς διοργανώσεως τῶν καθ' ἑαυτὴν ἐν συμφωνίᾳ πρὸς τοὺς κανόνας, τυγχάνει οὐδόλως πειστικόν, προκαλεῖ δὲ ἀπορίας καὶ ἀντιρρήσεις. Ἴσως τὸ τελευταῖον τακρίριον τοῦτο τοῦ Ἐξάρχου ἐπὶ τούτῳ ἐγράφη σύντομον, διότι ἀποτελεῖ ἁπλῶς συμπλήρωμα σειρᾶς ὅλης προηγηθεισῶν ἄλλων ἐπισήμων αὐτοῦ ἀναφορῶν· ἀλλὰ διὰ τοὺς ἀγνοοῦντας ὅμως τούτας, ἢ ὡς ἄνω ἐκτίμησις τοῦ προκειμένου τακριρίου μένει ἐν πλήρει ἰσχύϊ. Ἐπὶ τῇ ἀφορμῇ ταύτῃ, δὲν δυνάμεθα νὰ μὴ ἀναφέρωμεν τὰ ὡρεῖα, τήν τε ἔκθεσιν καὶ τὰ ἐπιχειρήματα, τακρίρια τοῦ Πατριάρχου Ἰωακείμ ἀναφορικῶς πρὸς τὰ τελευταῖα γεγονότα τῆς Μακεδονίας (γρ. καὶ Ἀνατολ. Ρωμυλίας καὶ Βουλγαρίας), ἅπερ τακρίρια προξενοῦσιν ἰσχυρὰν ἐντύπωσιν εἰς τὸν ἀναγνώστην».

Ὁ «Αἰὼν» (Siècle) τῶν Παρισίων, ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἐπικειμένης συζητήσεως ἐν τῷ γαλλικῷ Κοινοβουλίῳ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν, ἀφιεροῖ ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῶν ἐπιχορηγήσεων τῶν παρεχομένων ταῖς ἐν Ἀνατολῇ κληρικαῖς καθολικαῖς σχολαῖς μακρὸν ἄρθρον ἔχον ἐν περιλήψει ὡς ἑξῆς·

«Αἱ πρὸς τὰς ἐν λόγῳ σχολὰς, γράφει, ἐπιχορηγήσεις τῆς γαλλικῆς κυβερνήσεως ἀνέρχονται ἐτησίως εἰς τὸ ποσὸν τῶν 800 χιλιάδων φράγκων, εἰς ἃ προσετέθησαν πέρυσι 60 χιλιάδες φράγκων δι' ὧν ἱδρύθη τὸ λαϊκὸν λύκειον Θεσσαλονίκης.

Οἱ Ἰησουῖται ὅμως, προβλέποντες ὅτι τουντεῦθεν θὰ εἶναι ἀδύνατον νὰ παρακωλύσωσι τὴν ἵδρυσιν λαϊκῶν γαλλικῶν σχολῶν ἐν Ἀνατολῇ καὶ τὴν εἰς αὐτὰς παροχὴν τῆς ἐπιχορηγήσεως, εἰσηγήσαντο, διὰ τῶν πολυαρίθμων ἐν τῇ γαλλικῇ διπλωματίᾳ φίλων των, ὅπως αἱ λαϊκαὶ σχολαὶ ἱδρυθῶσιν, ἐν αἷς πόλεσι δὲν λειτουργοῦσι κληρικαὶ τοιαῦται, ἵνα οὕτω μὴ ζημιωθῶσιν αἱ τελευταῖαι· τὴν γνώμην δὲ ταύτην ἠσπάσθη καὶ διετύπωσεν ἐν τῇ ἐκθέσει του καὶ ὁ ἐσχάτως ἐπιθεωρήσας τὰς ἐν τῇ Ἀνατολῇ σχολὰς κ. Marcel Charlot.

Τὴν γνώμην ταύτην καταπολεμεῖ ἰσχυρῶς ὁ γράφων ἐν τῷ «Αἰῶνι», ὡς μὴ συντελεστικὴν εἰς τὴν καταπολέμησιν τῶν κληρικῶν, ἐκ συστήματος ἐχθρῶν τῆς γαλλικῆς Δημοκρατίας καὶ τοῦ νεωτέρου πολιτισμοῦ· ὑποστηρίζων τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἐν τῷ Συνεδρίῳ τῆς Μασσαλίας ψηφισθείσης ἀποδεκτῆς προτάσεως «ἐπιβάλλεται ἡ, ἐντὸς βραχυτάτου χρονικοῦ διαστήματος, ἀντικατάστασις τῶν κληρικῶν σχολῶν διὰ λαϊκῶν τοιούτων».

ΔΙΩΓΜΟΣ ΟΡΘΟΔΟΞΩΝ

Νέαν θλιβερὰν εἴδησιν ἐκ Μελενίκου μεταδίδωσιν ἡμῖν ὁ πανιερ. μητροπολίτης κ. Αἰμιλιανός. **Τρίτος, ἐντὸς δέκα ὀκτὼ μόλις ἡμερῶν** ἀπὸ τῆς εἰς τὴν ἐπαρχίαν ἀφίξεως τοῦ μητροπολίτου, χριστιανὸς ὀρθόδοξος, ἀωφσιωμένος εἰς τὰ πάτρια, πιστὸς ὑπήκοος τῆς κρα-

ταιᾶς ἡμῶν βασιλείας, φιλήσυχος οἰκογενειάρχης, οἷοι εἰσὶ πάντα τὰ θύματα τῶν λησταρτῶν βουλγάρων, ἐφονεύθη εἰς ἀπόστασιν πέντε λεπτῶν ἀπὸ τῆς κωμοπόλεως, ὡς ἐκ Μελενίκου ἀγγέλλει τηλεγράφημα τῆς 28 λήξαντος μηνὸς, σημειοῦν ὅτι καὶ ἕνα συνοδίτην τοῦ θύματος ἐπλήγωσαν βαρέως. Μόλις ἐξηράνθη τὸ αἷμα τοῦ ἀειμνήστου προκρίτου καὶ δημογέροντος Μελενίκου Ἐμμανουὴλ (Μάνου) Γιούρη καὶ τοῦ ἐπίσης χρηστοῦ πολίτου Κωνσταντίνου Σταμπουλῆ, σφαγέντος καὶ τούτου δίκην ἀρνίου εἰς ἀπόστασιν ἡμισείας ὥρας ἀπὸ τοῦ Μελενίκου, προστίθεται τρίτον θῦμα τῆς εἰς τὴν ὀρθόδοξον πίστιν ἀφοσιώσεως, τρίτος μάρτυς τῆς στοργῆς τῶν εὐσεβῶν μακεδόνων πρὸς τὴν Μ. Ἐκκλησίαν. Καὶ πυροβολοῦνται τὰ θύματα ἐξ ἀποστάσεως καὶ συμπληροῦται διὰ μαχαιρῶν ἡ κρεούργησις ἐκ τοῦ συνεγγύς. Καὶ οἱ ζῶντες αἰσθάνονται τὰ ἀγνὰ τῆς ὑπηκοότητος αἰσθήματα θερμαίνοντα τὴν καρδίαν αὐτῶν, καὶ ζητοῦντες ἀρωγὴν ἐξ Ὕψους καὶ βοήθειαν ἀπὸ τοῦ κραταιοτάτου ἄνακτος καὶ προστασίαν ἀπὸ τῶν ἰσχυρῶν τῆς γῆς, ἐγκαρτεροῦσι καὶ θέλουσιν ἐγκαρτερεῖ, τεκμήριον θερμῆς πίστεως παρεχόμενοι καὶ δεικνύοντες εἰς πάντας ὅτι καὶ τὴν ὑπομονὴν ἔχουσιν ἀνεξάντλητον καὶ τὴν εὐσέβειαν θερμὴν καὶ τὴν φιλογένειαν ἀμείωτον. Ἀλλὰ καὶ διὰ τὰς ἀρετὰς ταύτας εἰσὶν ἄξιοι νὰ ζήσωσιν ἥρεμοι, τῶν ἀγαθῶν ἀπολαύοντες ὅσων οἱ ἀλλαχοῦ ὁμογενεῖς, οἱ ὑπὲρ τῶν πασχόντων συμπαθοῦντες καὶ τὸ δυνατὸν ὑπὲρ αὐτῶν πράττοντες.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἡ πατριαρχικὴ καὶ συνοδικὴ λειτουργία τῆς 30 νοεμβρίου, μνήμης τοῦ ἁγίου Ἀνδρέου τοῦ Πρωτοκλήτου, ἐτελέσθη χθὲς ἐν μέσῳ πλήθους ὀρθοδόξων. Τῇ Α. Θ. Π. τῷ οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ συνελειτούργησαν οἱ σεβασμ. συνοδικοὶ Κυζίκου, Νικομηδείας, Ἰκονίου, Χίου, Μαρωνείας, Σηλυβρίας, Γρεβενῶν, Σισανίου, Δρυϊνουπόλεως καὶ Κολωνίας καὶ οἱ παρεπιδημοῦντες πανιερ. μητροπολῖται Φιλιππουπόλεως, Κορυτσᾶς, Μεσημβρίας καὶ Βάρνης.

Μητροπολίτης Ἀγχιάλου.— Τῇ δευτέρᾳ ἀφίκετο ἐκ Σηλύμνου ὁ πανιερ. μητροπολίτης Ἀγχιάλου κ. Βασίλειος, ὃς σήμερον μετὰ τῶν σεβασμ. συνοδικῶν Σισανίου καὶ Κολωνίας καὶ τοῦ γραμματέως τοῦ Α΄ πατριαρχικοῦ γραφείου κ. Χρ. Παπαϊωάννου ἐπεσκέψαντο τὴν Α. Ἐξ. τὸν πρεσβευτὴν τῆς Ρωσσίας κ. Ζηνοβιέφ.

Μητρόπολις Δυρραχίου.— Τῇ τρίτῃ ἀπῆλθε διὰ Σμύρνης εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ ὁ πανιερ. μητροπολίτης Δυρραχίου κ. Ἰωάννης, προπεμφθεὶς ἐκ μέρους τῆς Α. Θ. Π. ἄχρι τοῦ ἀτμοπλοίου ὑπὸ τοῦ ἱερολογ. τριτεύοντος.

Ἐθνικὰ Φιλανθρ. Καταστήματα.—Σήμερον, ἐν κοινῇ συνεδρίᾳ τῆς ἱερᾶς Συνόδου καὶ τοῦ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου ἐξελέγησαν ἔφοροι τῶν Ἐθν. Φιλανθρ. Καταστημάτων οἱ ἀξιότιμοι κκ. Ἀθ. Πνιατῶρος καὶ Κ. Παπᾶς ἀρχιτέκτων.

Μνημόσυνον. — Τῇ παρελθούσῃ κυριακῇ, μετὰ τὴν θείαν λειτουργίαν, ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ, ἡ Α. Θ. Π. ἔψαλε τρισάγιον ὑπὲρ τοῦ προώρως τὸ ζῆν λιπόντος Ἰωάννου Πεσματζόγλου, οὗ τὸ ὄνομα ἐμνημόνευσε καὶ χθὲς ἡ Α. Θ. Π. ἐν τῇ πατριαρχικῇ λειτουργίᾳ, κατὰ τὴν Εἴσοδον τῶν Τιμίων Δώρων. Ἐπίσης ἐμνημόνευσε καὶ τοῦ ὀνόμαστος τοῦ μακαρίτου Σταματίου Δεβετζῆ, ἀδελφοῦ τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου.

Ἕνεκα τῆς ἑορτῆς τοῦ ἁγίου Νικολάου τὸ προσεχὲς φύλλον τῆς «Ἐκκλησ. Ἀληθείας» ἐκδοθήσεται τῇ δευτέρᾳ, 4 τοῦ μηνὸς, τὸ δὲ κατόπι τῷ σαββάτῳ, 9 δεκεμβρίου.

ΕΠΙΣΗΜΑ ΕΓΓΡΑΦΑ

ἐκ τοῦ πατριαρχ. ἀρχειοφυλακείου πρὸς τὰς αὐτοκεφάλους Ἐκκλησίας καὶ περὶ τοῦ Ἁγίου Ὄρους Ἄθω. Ἐκδοθέντα ταῦτα, εὐλογίᾳ καὶ κελεύσει τοῦ παναγ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου κυρίου Ἰωακεὶμ Γ΄ τοῦ ἀπὸ Θεσσαλονίκης, ἀποτελοῦσι τόμους τρεῖς, ὧν ὁ μὲν περὶ Ἁγίου Ὄρους περιέχει σελ. 344 — ὁ περὶ τῶν αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν Ἀλεξανδρείας, Ἀντιοχείας, Ἱεροσολύμων καὶ Κύπρου 729, καὶ ὁ περὶ τῶν ὁμοίων Ἐκκλησιῶν Ρωσσίας, Ρουμανίας καὶ Σερβίας καὶ τῶν ἄλλοτε ἀρχιεπισκοπῶν Ἀχριδῶν καὶ Πεκίου σελίδας 1115. Τιμῶνται ὁ Α΄ γροσίων ἀργυρῶν 20—ὁ Β΄ 40 ὁ Γ΄ 60, καὶ πωλοῦνται ἐν τῷ Γραφείῳ ἡμῶν.

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

1948
Π.ιτ-726862
НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ІМЕНІ...
ЕКЛЕСІЯСТИКОВА